

## Παρέμβαση

Σπ. Ρίζος, Πρόεδρος ΔΣ Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης, Κοιλιάδας  
Σπερχειού και Μαλιακού Κόλπου

Όταν μου προτάθηκε να κάνω μια μικρή παρέμβαση στην Ημερίδα μας, σκέφτηκα ότι σε σχέση με αυτά που θα έλεγα εγώ, το κλίμα θα ήταν αρκετά εχθρικό ως προς το κοινό που θα απευθυνόμουν. Διαπιστώνω όμως σήμερα από τις μέχρι τώρα τοποθετήσεις, ότι και αρκετοί άλλοι συνομιλητές έχουν παρόμοια αντίληψη με την δική μου, οπότε δεν είναι και τόσο «αιρετικά» αυτά που πρόκειται να πω. Άλλωστε όλοι ενδιαφερόμαστε για την προστασία του δάσους και συνεπώς δεν υφίστανται «αιρετικές» απόψεις, αλλά διαφορετικές προσεγγίσεις σε αυτό το ζητούμενο.

Προσωπικά αφού προηγουμένως αναφέρω ότι η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα στην οποία τα δάση αυξάνονται, ενώ στον υπόλοιπο κόσμο είτε μειώνονται, είτε μένουν σταθερά και ότι προφανώς η δραστηριότητα του πρωτογενούς τομέα δεν εξασφαλίζει έσοδα για μια ανεκτή ποιότητα ζωής, θα αναφέρω τρεις περιπτώσεις σχετικής στρέβλωσης που προκαλείται από την υπερπροστασία των δασών, την οποία επιβάλλουν το Σύνταγμα και οι νόμοι:

A) Ισχυρίζονται μερικοί ότι η κτηνοτροφία καταστρέφει το δάσος. Η θέση αυτή είναι μάλλον εσφαλμένη, δεδομένου ότι αν ίσχυε κάτι τέτοιο, δεν είχαν μείνει δάση σήμερα, αν αναλογιστεί κανείς ότι σήμερα ουσιαστικά δεν υπάρχει κτηνοτροφία στη χώρα, τουλάχιστον σε σχέση με αυτή που υπήρχε 70-100 χρόνια πριν. Συνεπώς αν η κτηνοτροφία έβλαπτε το δάσος, η αυξημένη κτηνοτροφική δραστηριότητα των παλαιότερων ετών θα είχε ως αποτέλεσμα την αποψίλωσή του, κάτι που προφανώς δεν συνέβη. Επιπρόσθετα έχει αποδειχτεί ότι μερικές φορές η κτηνοτροφία μπορεί να συμβάλει στην βιοποικιλότητα και είναι γνωστό ότι ένα μοναδικό είδος στον κόσμο ενός λουλουδιού που φυτρώνει στο Βελούχι, φυτρώνει σε εκτάσεις που έχει υπάρξει πρότερη κτηνοτροφική δραστηριότητα. Συμπερασματικά αυτό που οφείλει να κάνει κάποιος είναι να περιορίσει την κτηνοτροφία απαγορεύοντας την επέκτασή της σε ζώνες σπανίων και επαπειλούμενων με εξαφάνιση ειδών, στα σημεία δηλαδή που θα πρέπει να αποκλείσει και την επισκεψιμότητα των ανθρώπων.

B) Απαγόρευση παρέμβασης σε γεωργικές εκτάσεις που έχουν δασωθεί-ένα παράδειγμα: Μεγάλο λιοστάσι σε ένα από τα Ιόνια νησιά, εγκαταλείφθηκε το 1965 και γέμισε κυπαρίσσια,

τα οποία «έπνιξαν» τις ελιές. Το κτήμα αυτό είναι σε πλαγιά λόφου και στο κάτω μέρος έχει ρέμα και δρόμο, ενώ δρόμο έχει και στο πάνω μέρος κατά μήκος του υδροκρίτη. Το 2005 ο ιδιοκτήτης αποφάσισε να ξαναασχοληθεί με το κτήμα και κλάδεψε αυστηρά τις ελιές προκαλώντας ακόμα μεγαλύτερη ζημιά, γιατί δεν μπόρεσαν ποτέ τελικά να αναπτυχθούν λόγω της ύπαρξης των ψηλότερων κυπαρισσιών, με τα οποία ανταγωνίζονται για φως και νερό. Στην περιοχή, επειδή και κάποιιοι από τους όμορους ιδιοκτήτες εγκατέλειψαν και αυτοί την γεωργική δραστηριότητα, ο κάτω δρόμος δασώθηκε με εξαίρεση μια περίοδο τριών ετών όπου ένας κτηνοτρόφος άνοιξε μία στάνη απέναντι και πηγαινοέρχονταν για να ταΐσει τα ζώα του, κράταγε δηλ. τον δρόμο ανοικτό. Τελικά η μόνη πρόσβαση που έμεινε στη κτήμα είναι ο δύσχρηστος πάνω δρόμος, ο οποίος ευτυχώς παρέμεινε ανοικτός επειδή ακριβώς δίπλα στην είσοδο του κτήματος υπάρχει ένα αυθαίρετο μικρό σπίτι! Με το παράδειγμα αυτό καταδεικνύεται εύκολα ότι πέρα από την απώλεια οικογενειακού εισοδήματος και εισοδήματος για την Εθνική οικονομία, αν εκδηλωθεί κάποια εστία φωτιάς στο κάτω μέρος, δεν υπάρχει καμία πρόσβαση για την πυροσβεστική υπηρεσία, θα καεί μεγάλη έκταση δάσους και γεωργικής γης, η φωτιά θα σταματήσει στον οικισμό, αν σταματήσει, αλλιώς θα έχουμε περίπτωση σαν αυτή στο Μάτι Αττικής, ενώ αν εκδηλωθεί φωτιά στο πάνω μέρος, υπάρχει η πιθανότητα η πυροσβεστική να καταφέρει να φτάσει και να σβήσει την φωτιά λόγω της ύπαρξης του αυθαίρετου!

Γ) Οικιστική πίεση: Ενώ είναι γεγονός ότι υπάρχει ή τουλάχιστον υπήρχε προ μηνμονίων μια αυξημένη οικιστική πίεση τις τελευταίες δεκαετίες, η πολιτεία συνεχίζει να μην βλέπει την ανάγκη αυτή και έτσι ούτε επεξεργάζεται, ούτε εκδίδει σχέδια οικισμών, αναγκάζοντας πολλούς να αυθαιρετούν και να χτίζουν οπουδήποτε. Πέραν των άλλων, αυθαίρετο κτίσμα σημαίνει πολύ μεγαλύτερο κόστος ανέγερσης από το νόμιμο κτίσμα. Η αυθαιρεσία δεν είναι τωρινό φαινόμενο, αλλά φαινόμενο πολύ παλαιό. Συνήθως πρώτα γίνεται ο οικισμός και μετά έρχεται η πολιτεία, αν το αποφασίσει, να «επικυρώνει» τον αυθαίρετο οικισμό! Αποτέλεσμα, δεν υπάρχει σχεδόν κανένας ορεινός οικισμός στη χώρα που να είναι νόμιμος! Είναι σαν να μην υπάρχουν για την πολιτεία τα χωριά αυτά! Αν δεν τα θέλουμε, ας δώσουμε κίνητρα στους ανθρώπους να κατέβουν στις πεδινές περιοχές και ας έχουμε ένα πολύ ωραίο δάσος δίπλα μας, χωρίς καμία δραστηριότητα και χωρίς να μπορούμε ούτε να το επισκεφτούμε! Προφανώς η πολιτεία θέλει ομήρους τους ιδιοκτήτες και βλέπει την ιστορία αυτή ως εισπρακτικό μηχανισμό, χωρίς στην πραγματικότητα να ενδιαφέρεται ούτε να επιλύσει το ζήτημα, ούτε να διατηρήσει δραστηριότητα στις δασικές περιοχές.

Τελειώνοντας, αειφορική διαχείριση δάσους σημαίνει την αναζήτηση και εύρεση της τομής τριών συνόλων. Του συνόλου των περιβαλλοντικών παραγόντων, του συνόλου των κοινωνικών και του συνόλου των οικονομικών παραγόντων. Το δάσος είναι ζωντανός οργανισμός και η υπερβολική προστασία του το σκοτώνει.

Προτάσεις:

Να σταματήσουμε να βλέπουμε υπό το πρίσμα ενός ιδεοληπτικού οικολογικού αυτοσκοπού και να επιτρέψουμε την επιστροφή των δασωθέντων γεωργικών εκτάσεων στους ιδιοκτήτες για γεωργική δραστηριότητα. Η δραστηριότητα του πρωτογενούς τομέα μειώνεται ακόμα και μέσα στο μνημόνιο και μακάρι να βρεθούν άνθρωποι να θέλουν να την ασκήσουν. Παράλληλα να δοθούν κίνητρα για μελισσοκομία μέσα στο δάσος και ρητίneuση και να επιτραπεί ελεγχόμενη αμπελουργία και ελαιοκομία σε σημεία που μπορούν να δράσουν ως αντιπυρικοί θύλακες.

Δεν έχει καμία αξία το δάσος, αν δεν υπάρχουν άνθρωποι να το χαρούν!

Ευχαριστώ πολύ!